

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: EFEZE 1 vers 17-22a.

Opdat de God onzes Heeren Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve de Geest der wijsheid en der openbaring in Zijn kennis, namelijk verlichte ogen uws verstands, opdat u moogt weten welke zij de hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom zij van de heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen; en welke de uitnemende grootheid van Zijn kracht zij aan ons die geloven, naar de werking der sterkte van Zijn macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt en Hem heeft gezet tot zijn Rechterhand in de hemel, verre boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij; en allen naam die genaamd wordt niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstende, en heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen.

Wat is het toch voor een onuitsprekelijk geluk, tot die God, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en de afgronden, tot die God, Die waarachtig is en leeft, te mogen zeggen:

*"Troost mijn ziel, daar ik zo bitterlijk ween,
En zeg Gij Zelf tot mij, dat u nochtans, u alleen,
Mijn heil zijt, dat u niet toornig op mij zijt, ..."*

Dat u mij nochtans uitredde zult uit deze vurige oven en rein zult te voorschijn brengen uit deze smeltkroes." Dat is wel het grootste der wonderen, dat een zo geheel en al verlorene, vloek- en doemwaardige zondaar toegang heeft tot de eeuwige Koning des hemels en der aarde, dat hij, geheel tegen alle verwachting in, binnengeleid wordt in het paleis van de heiligen God, om aldaar zich opgenomen te zien in eeuwige genade tot zijn' eeuwige troost. God, de volzalige God te kennen en Hem te dienen is immers de hoogste zaligheid, de volste vrijheid. De macht van Zijn liefde verwekt in het hart desgenen, die met Zijn genade overstelpt wordt, zo'n vertrouwen tot Hem, dat juist diezelfde liefde hem voortdurend dringt, in alle ellende, bij al het verderf, met vrijmoedigheid tot God te gaan, om al datgene te ontvangen, wat wij nodig hebben. Heeft men God eenmaal leren kennen, wie Hij is, dan mag het gaan, zoals het wil: er is een band gelegd, die niet scheuren kan, en die voortdurend heentrekt naar de onuitputtelijke bronwel van alle heil en troost. Er is een zaadkorrel in het hart geworpen, waaruit een roos opwast, die, ofschoon zevenmaal vertreden, nochtans zich wederom opricht. Er is een Geest aanwezig in het hart, de Heilige; Hij leeft in het hart en drijft voortdurend tot de troon heen, tot de troon van alle genade en uitredding. Hij houdt de grote God vast aan de zoom van Zijn kleed en roept in ons: *"Help, Abba, lieve Vader!"* Al zijn wij in alle opzichten in droefenis, al is uitwendig strijd, van binnen vreze, al vinden wij geen grond meer om er op te staan, al zitten wij in de duisternis en hebben geheel geen licht meer, al is ons God verborgen, zodat Zijn Aanschijn geheel niet meer over ons schijnt te lichten, nochtans zal het niet uitblijven, dat God de armen en geringen vertroost. Ten laatste moet het toch weer doorbreken, het leven uit God, zodat de ziel, hoezeer ook verdrukt, de armen Gods geopend ziet en rechtstreeks opvaart tot het

hart Gods. Daar heeft de ziel dan rust te midden van de hooggaande baren, klaagt Gode alles en houdt Hem vast bij het Woord van Zijn trouw, bij de gezworen eed van Zijn liefde. En weldra is er genezing voor een iegelijke wond. Daarom, zeg ik, is het een groot, onuitsprekelijk geluk, God te kennen en Hem te dienen; want het zichtbare ongeluk kan zo groot niet zijn, dat Hij niet geheel wonderlijk zou weten te helpen; en de verdrukking kan zo pijnigend niet zijn, dat ons niet ene, al is het nog zo kleine, opening zou overblijven, om die weg ons in te drijven, die rechtstreeks tot het hart Gods leidt.

Vanwaar hebben wij dit alles? Vanwaar hebben wij het, dat wij tot Gods Vaderlijk, genadig hart ons mogen opmaken? dat wij mogen bidden, en dat wij bidden in de naam van Jezus? De grond der liefde van God tot ons ligt in de arbeid der ziel van onze eeuwige Hogepriester, in de overwinning, die onze eeuwige Koning voor ons heeft behaald. De grond, dat wij mogen bidden, dat wij bidden en dat God het gebed hoort, ligt daarin, dat wij een machtige Voorspraak in de hemel hebben, uit Wiens volheid wij allen hebben ontvangen ook genade voor genade. Zo luidde de belofte: "Omdat Hij zijn ziel uitgestort heeft in de dood en voor de overtreders gebeden heeft, zal Hij de machtigen als een roof delen" (Jesaja 53: 12); en thans richt Hij ook hetgeen Hij voor ons in het gebed verwierf in de hemel en op de aarde op, geeft aan ons de Geest der genade en der gebeden en laat ons verstaan, dat wij slechts hebben te bidden, opdat onze ziel over de machtigen heerse, en wij met alle uitverkorenen boven elk gevaar verheven zijn. (Vergelijk Richt. 5:13) Zulk gebed was zelfs onzes Heeren toevlucht in de dagen Zijns vleses. Zulk gebed was ook der Apostelen toevlucht voor de Gemeenten, en het heeft zijn vrucht aangebracht. Opdat het ook onder ons zijn vrucht aanbrengt, wil ik in deze ure uit een van deze Apostolische gebeden het een en ander met u overwegen.

Letterlijk uit het oorspronkelijke vertaald luiden deze woorden:

Dat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u moge gegeven hebben een Geest der wijsheid en openbaring in kennis van Hem-Zelf, verlicht de ogen van uw verstand, opdat u moogt gekend hebben, welke zij de hoop van Zijn roeping, en welke zij de rijkdom der heerlijkheid van Zijn erfenis onder de heiligen, en welke zij de uitnemende grootheid van Zijn macht tot ons, die geloven, naar de inwerking der sterkte van Zijn vermogen, welke Hij ingewerkt heeft in de Christus, toen Hij Hem uit doden opgewekt en gezet heeft aan zijn Rechterhand in de hemel, verre boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en boven allen naam, die genaamd wordt niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstende, en heeft alle dingen aan zijn voeten onderworpen.

De Apostelen hebben niet alleen door hun voorbeeld en hun leer de Gemeenten gesticht, maar ook en wel voornamelijk, in het verborgen, door vurige gebeden. Wij hebben hier zo'n gebed, waaruit wij weten, wat wel de Apostelen gebeden hebben voor hun Gemeenten. De woorden, waarvan de Apostel Paulus zich in dit gebed bedient, behelzen de gezamenlijke inhoud van de leer der zaligheid en zijn allen paarden van het helderst water; schatten des hemels zijn daarin neergelegd, die een arme zondaar overrijk maken aan eeuwige heerlijkheid.

Laat ons overwegen:

1. De namen, welke de Apostel aan God geeft, van wie hij het heil voor de Gemeente vraagt in zijn gebed;
2. Hoe hij datgene noemt, waarvan hij zegt, dat deze God het moge gegeven hebben;
3. Waartoe dan de Gemeenten zulks zullen hebben;
4. Op welke grond hij dat alles van God verwacht.

I.

De namen, die de Apostel aan God geeft, van wie hij alle heil voor de Gemeenten vraagt in zijn gebed, zijn: de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid. Wat wil de Apostel ons daarmee te kennen geven? Wij hebben veel te vragen, veel te bidden, maar het is noodzakelijk, dat wij Hem recht

kennen, van wie wij alles vragen, alles bidden. De Apostel is niet een Leraar, die een Heere Jezus predikt, waarbij wij bij al het "Jezus, Jezus roepen" zonder God in deze wereld zouden blijven. Hij zegt niet: "opdat de Heere Jezus u dit of dat geve", als hield hij de zielen voor niet ontvankelijk. voor de volheid der genade Gods. Van Hem, van wie het alles is, dale het af. Onze Heere Jezus Zelf heeft ons geleerd, dat Hij een God en Vader heeft, weswege Hij tot Maria van Magdala sprak: "Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God" (Joh. 20:17); en zo zeide Hij (Joh. 17:3): "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die u gezonden hebt." En aldus lezen wij in de 45ste Psalm (Vers 8): "Gij hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met vreugdeolie boven uw medegenoten." Uit zulke woorden lere de Gemeente, dat onze Heere Jezus Christus een God en ook een Vader heeft, opdat zij goed versta, dat Zijn God en Vader ook haar God en Vader is. Want dan wordt zij tot haar troost en haar opwekking ook voor haarzelve, bij het gevoel van haar nood en haar verlorenheid tot de Oorsprong opgevoerd, waaruit de gehele verordening van haar heil, de gehele raad harer zaligheid voortspruit, als zij dat goed verstaat, dat onze Heere Jezus Christus een God heeft. Want zij heeft met haar gezegend Hoofd Christus een gemeenschappelijke God en Vader, weswege zij ook zingt: "*En onze Koning is van Isr'els God gegeven!*" en ook bidt: "God en Vader van onze Heere Jezus Christus."

Want met zulke benaming erkennen wij, vanwaar onze zaligheid is, en leggen als het ware een goede grond, opdat ons gebed verhoord moge worden. Want als wij met de Apostel zeggen: "De God van onze Heere Jezus Christus", zo erkennen wij, dat de grond van onze zaligheid aan alle zijden vastligt. Wij erkennen Hem, uit wie alle dingen zijn, wij erkennen daarbij onze eigen nietswaardigheid, en spreken het uit, dat wij alles van die verwachten, Die alles gedaan heeft niet om onzentwil, maar om Zijns groeten Naams, om Zijns Gezalfden wil. Wij houden bij Hem aan, dat Hij moge doen, wat wij begeren, omdat Hij de gehele zaak van onze zaligheid van tevoren verordineerd en te voorschijn geroepen heeft; en wij erkennen, dat het enkel en alleen van Hem afhangt, die zaak van onze zaligheid ten uitvoer te leggen.

Als dus de Apostel schrijft: "De God van onze Heere Jezus Christus heeft u gegeven enz.", zo wil hij daardoor te kennen geven, dat in ons geheel en al niets is te vinden, weswege God ons zou genegen zijn, of waarom Hij ons dit of dat zou geven, dat wij alle dingen onwaardig zijn, dat wij voortdurend alles bederven en bedorven hebben met onze zonden, dat wij er geheel geen recht of aanspraak op hebben, dat God ons iets van Zijn genade zou laten toekomen; veeleer hebben wij alles zo bedorven, dat Hij Zich met ons volstrekt niet kan bemoeien. Van nature hebben wij geen andere god, dan de duivel; want de waarachtige God, Die ons geschapen en al het goede bewezen heeft, Die ons het leven en de volheid gegeven heeft, hebben wij laten varen, zodat wij in geheel geen verbinding meer met Hem stonden. Maar God is de Eerste geweest. Hij heeft uit eeuwige ontferming, tot prijs en lof van Zijn genade, uit vrijwillige liefde Zijnen eigen Zoon gegeven, een Zaligmaker en Gezalfde. deze heeft Hij naar het verbond Zijns vredes tot een Hoofd en Heere over Zijn Gemeente gemaakt, om haar met Zijn eigen bloed uit de macht van de duivel en de dood te verlossen en vrij te kopen en haar bij de verworvene zaligheid te beschermen en te bewaren. Gelijk nu deze Heere ons, verlost heeft en ook bewaart tot Gods eer, en ons eveneens tot Gods eer bij de verworven verlossing beschermt en bewaart, zo handhaaft wederom God, als de God van zo'n Heere, Zijn Gezalfde én Zijn Gemeente tot eer van Zijn Naam, gelijk Hij dan ook gezegd heeft: "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over de berg Mijner heiligheid!" (Psalm 2:6) En wederom: "Ik zal Mijn genade niet van Hem doen wijken" (2 Sam. 7:15; Psalm 89:25). Omdat God ons nu zo'n Heere gegeven heeft, noemt de Apostel Hem: "De God van onze Heere Jezus Christus"; want het is hem te doen om het zalige einde der Gemeente. Waar het nu om zo'n einde gaat, daar moeten wij tot de Oorsprong gaan, uit wie alles is, opdat Hij het ook ten opzichte van het einde wél make. Daarom noemt Hem de Apostel ook "den Vader der heerlijkheid." Op andere plaatsen schrijft hij: "de Vader van onze Heere Jezus Christus." Dit echter "de Vader der heerlijkheid" zegt als het ware: de Oorsprong (de Aanvanger der heerlijkheid. Wat nu deze heerlijkheid is, weten wij van Mozes. "Toon mij uw heerlijkheid", zeide hij tot God, en God antwoordde: "Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht laten gaan." Toen nu de Heere voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: "Heere, Heere, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van

weldadigheid en waarheid; Die de weldadigheid bewaart aan veel duizenden, Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft." (Exodus 33 en 34) Zo is dan des Heeren heerlijkheid al zijn goedheid, en Hij is de Oorsprong, de Aanvanger van alle zulke goedertierenheid, gelijk Hij dan ook tot Zijn volk gezegd heeft: "Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid." Dat is een heerlijkheid voor de arme, naakte, machteloze en hulpeloze zondaar, een heerlijkheid, welke elders ook "*de gouden keten der zaligheid*" heet, zoals wij haar beschreven vinden in Romeinen 8: "Die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd, de Beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen. En die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt."

Deze woorden "Vader der heerlijkheid" moeten ons goeddoen, ons bemoedigen, ons tot blijdschap stemmen, om met al onze begeerten tot de Oorsprong, de Aanvanger van ons heil te gaan. Deswege heeft zich ook de Apostel van zulke woorden bediend, om der Gemeente met één slag alle volheid des heils voor te leggen, dat voor haar bij de Oorsprong en Aanvanger harer zaligheid lag opgeborgen en welbewaard. Wij derven van nature alle heerlijkheid, al de eer en allen roem, welke wij bij God hebben moesten. Wij liggen in onze smaad en in de schande van onze overtredingen, in het bloed van onze geboorte, Gode en allen heiligen een gruwel. Wij zijn in geen stuk tot iets bekwaam. Moet het van ons afhangen, dan is alles wel spoedig weg en verkwist. Moeten wij bij de zaligheid volharden uit onze kracht, dan hebben wij de volharding reeds door ons ongeloof miljoenen maal prijsgegeven en geven aan God wel dag aan dag alle reden, dat Hij ons late liggen in de schande van onze zelfzucht. Maar God, de volzalige God, is de Eerste geweest; Hij heeft ons naar Zijn welbehagen aan mensen uit onze schande uitgenomen, Zich van onze niet geschaamd, maar Zijn heerlijkheid op ons willen leggen; Hij heeft het op Zich willen nemen, om ons tot ere te brengen. Hij heeft veel kinderen tot de heerlijkheid willen leiden. Dat is alles uit Hem en om Zijnentwil, gelijk wij zulks Hebreeën 2: 10 en 11 kunnen lezen. "Want het betaamde Hem, om welke alle dingen zijn, en door welke alle dingen zijn, dat Hij veel kinderen tot de heerlijkheid leidende, de oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zoude heiligen. Want én Hij, Die heiligt én zij die geheilgd worden, zijn allen uit Één; om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen." Heeft Hij het aangevangen, zo is het ook uitsluitend zijn zaak, het te voleindigen. Heeft Hij tot de heerlijkheid willen leiden, zo is het uitsluitend zijn zaak, tot die heerlijkheid door te helpen. Daarom heet Hij: "De Vader der heerlijkheid", dat is de Oorsprong, de "Aanvanger aller goedheid", van wie het alleen komt, dat wij bij de goedheid volharden, door Zijn goedertierenheid onberispelijk in Zijn wegen gehouden en bewaard worden en tot eer van Zijn Naam het einde verkrijgen, namelijk de zaligheid van onze zielen, dat het ten laatste, ten spijt van alle duivelen, moet heten: "*Dat heeft de Heere gedaan!*"

II.

Thans willen wij overwegen, hoe de Apostel datgene noemt, waarvan hij zegt, dat deze God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, het ons moge gegeven hebben.

Ik zeg: "moge gegeven hebben"; want indien de Apostel had geschreven: "Hij moge het u geven", dan zou hij daarmee gezegd hebben: "Gij hebt het nog niet." Waar hij echter schrijft: "Hij moge het gegeven hebben", daar wil hij immers daarmee ten eerste zeggen, dat hij van de God aller genade verwacht, dat het bij de Gemeente aanwezig is; ten andere, dat het noodzakelijk is, dat zij zulks hebbe, omdat men zonder zulke dingen niet goed staat en voor achteruitgang of voor terugvallen niet beveiligd is; en ten derde schrijft hij dit, opdat de Gemeente zichzelf beproeve, of zij deze dingen heeft, en zo niet, dat zij zonder uitstel zich benaastigd, ook werkelijk te verkrijgen, hetgeen van Godswege voor haar bereid ligt. Zo schrijft de Apostel dan: "Dat Hij u moge gegeven hebben een Geest der wijsheid en openbaring in kennis van Hemzelf, verlicht de ogen van uw verstand." Ik heb in het begin mijner rede gesproken van het grote geluk, dat daarin bestaat, God te kennen, tot Hem de toevlucht te nemen en van Hem in het gebed alle heil te mogen vragen. Waar kennis Gods is, daar is ook kennis van zichzelf en van alle mensen, vooral van

de Gemeente; en waar gebed is, daar is ook besef van nood en groot gevaar. Waar kennis Gods is, daar is ook deze zelfkennis, dat wij dwazen zijn, die volstrekt geen wijsheid hebben, dat wij te verstandeloos zijn, om de dingen Gods te begrijpen of vast te houden, en dat wij ons gedurig de ogen onzes verstands laten verblinden door het zichtbare, zodat het een belijdenis geheel overeenkomstig de waarheid is, welke Agur in de Heilige Geest met deze woorden van zich beleet: "Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand, en ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend." (Spr. 30:2en3) Zo'n belijdenis komt het levendigst in het gebed tot uiting; want zolang ik nog wijsheid heb en bij mij meen raad te vinden, moet God zulke wijsheid zegenen; waar ik echter ten einde raad ben en duizendmaal ondervonden heb, hoe ik met mijn vermeende wijsheid in de dingen Gods mij heb gestoten en tot schande geworden ben, daar moet ik mij door het Evangelie voor *een dwaas en verstandeloze* laten schelden. Daar wil ik ook van mijn wijsheid niets meer weten, heb geen andere wijsheid, dan dat ik vol onverstand zit, en moet alleen bij God zoeken, wat wijsheid is. Ik zie niets dan gevaar van omkomen; want ik weet, dat ik een mens ben en niets meer. Dat belijdt elk gelovige van zich; dat heeft de Apostel ook van zich beleden, toen hij schreef: "Hetgeen ik doe, ken ik niet; als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij" (Rom. 7). Dat beleet hij ook voor God van de Gemeente. Als schapen, dom en zonder verstand droeg hij haar in het gebed voor God; als schapen, dom en zonder verstand, worden wij ook thans nog door Christus, onze enige Hogepriester, voor het Aangezicht van de groeten God gedragen; en als schapen, dom en zonder verstand, hebben wij onszelf in het gebed Hem op te dragen.

En wat is nu de bede? *De God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, hebbe u gegeven een Geest der wijsheid en der openbaring in kennis van Hem-Zelf.* Daar draait dan het geheel om deze spil, dat Hij, God, gelijk Hij immers de God en Vader van onze Heere Jezus Christus is, Die Zijn heerlijkheid over ons laat lichten van het Aangezicht van Jezus Christus, Zichzelf aan ons heeft doen kennen. Dat is een grote en kostelijke bede. Als Hij Zich aan ons doet kennen, o, dan zijn weldra uit onze ogen verdwenen zonde, duivel, dood en wereld, en wij zien met de ogen des harten niets dan God alleen, enkel goedertierenheid, leven, genade, zaligheid, eeuwige heerlijkheid. Als Hij Zich aan ons doet kennen, dan zien wij weldra al het andere, dat niet God is, in zijn ware gedaante. Hem zien wij als de God van alle genade, goedertierenheid en macht, als de God des hemels en der aarde; wij zien Hem in zijn almacht, trouw, waarheid, heiligheid en gerechtigheid, in al Zijn deugden en volmaaktheden, en al wat ons op aarde in de weg staat, dat zien wij voor Zijnen troon weggedaan en verwijderd, en wij zien onze zaligheid in Christus Jezus vastgesteld en verzekerd. Wij zien, dat in God een volheid is van alle heil en van alle volmaaktheid en algenoegzaamheid, zodat niets ons kan deren, veelmeer, omdat God voor ons is, alles medewerken moet ten goede. God nu geeft ons een Geest der wijsheid en der openbaring in zulke kennis van Hemzelve; want in ons is zo'n Geest van nature niet. God geeft ons deze Geest, ons schenkende Zijn Heilige Geest. Door deze Geest geschiedt het, dat wij dwazen en verstandelozen voortdurend daartoe worden gebracht, ons in deze kennis Gods te beproeven, te verkiezen het goede en verre van ons te werpen hetgeen daarvan verschilt. Want in de kennis Gods wordt het ons wel van stap tot stap duidelijk, dat al het ijdele wezen van deze wereld niets heeft te betekenen, dat slechts God alleen God is, dat Hij ons is een God van volkomen zaligheid, en dat alles enkel en alleen afhangt van Zijn woord. In de kennis Gods werden wij onderwezen en vermaand, te blijven in Zijn woord als in onze rijkswet; en daar vragen wij niet naar wijsheid, of wij die hebben of niet hebben; indien slechts de Geest der wijsheid op ons is, al zijn wij domme schepselen, en al komen wij aan de wereld voor als dwazen, wij kunnen ons niet omzien naar het zichtbare, ook daarvan in geen dele ons heil of onze hulp laten afhangen. In de kennis Gods zijn wij in Gods heiligdom en bezien de dingen van deze wereld en van ons eigen hart, met al hetgeen daaruit voortkomt, alsmede het doen en drijven van alle harten van boven, en letten op het onzichtbare, zodat alleen het onzichtbare voor ons wezenlijkheid heeft en het zichtbare ons als stof en als een ledig niets voorkomt, hetgeen allemaal slechts daartoe dienen moet, om ons eeuwig geluk te verhogen. Waar God Zichzelf aan ons doet kennen, daar geeft Hij ons een Geest der openbaring in zulke kennis, zodat de Heilige Geest ons blinden van hart alles stuk voor stuk, het éne voor, het andere na, openbaart; alles van de Raad Gods lot onze zaligheid, zowel voor dit als voor het toekomstige leven; voor en na verkrijgen wij

er een inzicht in, hoe groot de macht van ons verderf is, en wat daartegenover de macht van Zijn genade vermag; voor en na wordt het ons duidelijk, hoe geheel anders Gods wegen zijn, dan onze wegen, *zodat wij opwassen en toenemen in de kennis Gods en van Christus*, hoe in Hem het eeuwige heil voor ons wel gefundeerd is, zodat ons niets zal scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, en hoe ook niets ons zal ontbreken, zodat wij allerlei genoegzame bevrediging en doorkomen hebben door dit leven. In zulke kennis geeft God, dat de ogen van het verstand verlicht worden, welke van nature blind zijn voor de dingen Gods, zodat men gans duidelijk en helder met het verstand ziet, hoe het met de dingen gesteld is, zowel met de dingen daarboven als hierbeneden. Daar wordt het ons dan wel duidelijk, wat wereld, zonde en duivel, wat het zwakke hart met de wet bedoelt, namelijk, ons van de genade van Jezus Christus, van de liefde van God en uit de gemeenschap des Heiligen Geestes af te drijven door vermeende heiligheid, door een stuk geld en goed; of ook door bedreigingen, als zouden wij ons geluk hierbeneden en ook onze zaligheid bij God verliezen, wanneer wij ons enkel en alleen bij het Evangelie hielden. Het wordt een mens echter wel duidelijk, hij verkrijgt van God er wel het verstand voor, om te zien, hoe al wat van de aarde en wat uit het vlees is, daarop uit is, hem te doen neerstorten in het verderf, en hoe hij daartegenover in de hemel een open hart vindt bij elke wonde, in elk gevaar en eiken nood, een geopende fontein tegen alle zonde en ongerechtigheid, en een eeuwig licht, een eeuwige troost en een eeuwig toeverlaat in elke nacht en duisternis.

Waar het met dit alles zo gesteld is, hoeveel reden had de Apostel dan niet, om zijn bede uit te spreken, zoals hij dat gedaan heeft; en hoeveel reden hebben wij dan niet, zulks voor onszelf en voor elkander af te smeken, hetgeen de Apostel voor ons van God bad, terwijl wij uit het Evangelie vernemen, dat God ons dit alles ook geven wil en dat het alles voor ons gereed ligt. Het is zo veel, als had de Apostel gezegd: "De God aller genade heeft u licht gegeven!" Immers deze beide dingen hebben wij nodig: genade en licht; genade, om licht te ontvangen; en licht, om de genade te kennen.

III.

Waar toe dan de Gemeenten zulks zullen hebben.

Want tot hoeveel moet dit licht niet dienen? Horen wij de Apostel: "Om gekend te hebben, welke daar zij de hoop van Zijn roeping, en welke daar zij de rijkdom der heerlijkheid van Zijn erfdeel onder de heiligen, en welke daar zij de uitnemende grootheid Zijner macht tot ons, die geloven (of: tot ons, de gelovenden) naar de inwerking der sterkte van Zijn vermogen."

Drie zaken zijn voor ons volgens dit gebed nodig te weten; voor drie zaken behoeven wij licht.

- De eerste is: welke daar zij de hoop Zijner roeping, dat wil zeggen, met andere woorden: *welke daar zij de hoop der roeping, waarmee Hij ons geroepen heeft*. Want als wij geen licht hebben, al is het ook, dat wij weten, welke onze roeping is, namelijk, tot gerechtigheid en heiligheid; wij begrijpen het evenwel niet, wij hebben er geen ogen voor, dat deze roeping, waarmee God ons geroepen heeft, ook een hoop heeft. Alleen als wij licht hebben, houden wij ons met Mozes aan de Onzienlijke, alsof wij Hem zagen; alleen dan zien wij met Mozes op de vergelding des loons en met Paulus op de kroon der rechtvaardigheid, Zoals hij ook heeft geschreven: "Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die zijn verschijning liefgehad hebben." (2Tim. 4: 7, 8) Aan menigeen wordt op zijn loop naar het wit vrees aangejaagd door allerlei bedenkingen des vleses, als ware het te vergeefs, dat hij God dient; immers heeft elke dag voor hem een nieuwe plaag, en het zichtbare heeft zoveel voor, dat men van hen, die God niet dienen, haast zou zeggen: "Zij zijn niet in de moeite als andere mensen en worden met andere mensen niet geplaagd." (Psalm 73:5) Menigeen denkt: "Ik zal toch ten laatste nog omkomen" en zou zijn handen willen uitsteken tot loze streken. Aan menigeen wordt door de duivel ingefluisterd: "Gij wordt toch niet behouden, toch niet zalig. Zegen God en sterf!"

Menigvuldig zijn de lijdenswegen van hen, die in Christus Jezus Godzalig willen leven; hun aanvechtingen zijn veel en van allerlei aard; duivel en wereld houden op hen aan, en soms worden zij van allen als een uitvaagsel beschouwd, en worden door schier allen gedood als slachtschapen. De Apostel Paulus spreekt het Romeinen 8 wel uit, aan welke verschrikkingen en gevaren van de zijde van het zichtbare en van de duistere machten de rechtvaardigen blootstaan, opdat het doelwit hun uit het oog worde weggerukt. Hij had licht genoeg, om door eigen ondervinding te weten, hoe de rechtvaardige er nauwelijks doorheen komt. Des te meer zag hij het gevaar, waaraan de Gemeenten blootstonden; want Christus wordt in de Zijnen overal hard aangevochten. De duivel wil Christus niet laten leven in de Zijnen, en de zonde wil de gerechtigheid niet laten heersen en gelden. Evenwel wil Christus blijven leven in de Zijnen en bij hen wonen met Zijn genade en met Zijn Geest, dat zij de kroon der rechtvaardigheid wegdragen. In zo'n harde strijd blust de duivel voor het geloof menigmaal al het licht uit. Daar bidt nu de Apostel, dat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, de kaars des geloofs altoos weer moge aansteken, de rookenden vlaswiek weer moge aanblazen, de Zon der gerechtigheid altoos weer opnieuw helder moge doen schijnen, opdat de Gemeente de hoop niet opgeve, die niet beschaamt, maar volhardende bij gerechtigheid en heiligheid voor God al de dagen haars levens zie op de kroon der rechtvaardigheid, en zij dus wete, wat zij heeft te hopen, namelijk, een goed, koninklijk loon voor al de arbeid harer ziel, voor al de harde worstelingen, die zij heeft moeten doorworstelen. Zo moeten dan ook wij weten, welke is de hoop der roeping, waarmee God ons geroepen heeft, opdat wij in geen opzicht vertragen. Zulk weten verleent de Vader der genade, omdat Hij ons de ogen opent, dat ook wij getroost mogen zeggen: "Die met ons zijn, zijn meer, dan die tegen ons zijn! Daarom zult u in niets de overhand verkrijgen, mijn vijand, want mijn loon is bij de Almachtige!"

- Het tweede, waarvan de Apostel voor de Gemeente bad, dat zij het mocht weten, en wat ook ons nodig is te weten, is: welke daar zij de rijkdom der heerlijkheid van Zijn erfenis onder de heiligen. Want als wij gelovigen zijn, zo zijn wij *heiligen Gods*, omdat wij als gelovigen aan alles blootstaan; daar neemt ons dan de Vader der heerlijkheid in zijn bescherming als Zijn dierbaar eigendom. Als zodanig zijn wij Hem heilig, heilige lieden geheel en al, volkomen. Dat is naar het onzichtbare waar, maar naar het zichtbare ziet er dit wel eens geheel anders uit, zodat het de schijn heeft, als hadden wij noch in de hemel noch op aarde iets te verwachten. Daar moeten wij nu licht hebben, om te weten, wat wij dan met God hebben, opdat wij tegen al het lijden van deze tijd goed gewapend mogen zijn, namelijk: een erfdeel met God onder alle Zijn heiligen en uitverkorenen, gelijk ook de Apostel schrijft: "Indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus, zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden." (Rom. 8:17) Terwille van een goede erfenis laat men zich in de wereld wel iets aanleunen. Hier is echter een andere erfenis, volgens welke wij erfgenamen des hemels, der eeuwige zaligheid, erfgenamen Gods zijn. Deze erfenis heeft een heerlijkheid. Heerlijkheid heeft de wereld met al haar schatten in de grond niet; men moet ze verlaten en wordt ten laatste de spijs der wormen. Maar hier is sprake van een erfenis, welke een eeuwige duurzame, zich in steeds grotere mate openbarende heerlijkheid heeft. Daarom heet het ook, dat deze heerlijkheid een rijkdom heeft. nu moeten wij weten, waarin deze rijkdom bestaat. Eer en aanzien, geld en goed, mensengunst en al hetgeen voor dit leven is, verdwijnt weldra. U moogt bij de wil van God bij het eeuwige Evangelie blijven; de leugens der hel worden ook tenslotte wel als leugens openbaar, maar Gods Woord blijft altoos. Wie in dit Woord, wie in Christus blijft, die heeft God, en hij zal God eeuwig, eeuwig hebben in gezelschap van alle voleindigden. Dat is onze erfenis; daarom heeft zij heerlijkheid, daarom heeft zij een rijkdom der heerlijkheid.
- Het derde, waarvan de Apostel voor de Gemeente bidt, dat zij het weten mocht, en dat ook voor ons nodig is te weten, drukt hij uit met de volgende woorden: *en welke daar zij de uitnemende grootheid Zijner macht tot ons, die geloven (of: den gelovenden) naar de inwerking der sterkte van Zijn vermogen.*

Als wij dat weten, heeft al het vrezen en beven, hebben alle zorgen en bekommelingen niets te betekenen. Zolang wij menen, dat wij het doen moeten, dat wij het doen, dat wij de mensen zijn, dat wij geloven, dat wij staan, dan zijn wij reeds gevallen op de een of andere wijze, waarin wij niet eens zonde zien, en wij zijn reeds van de genade afgeweken, ofschoon wij wanen, haar nog zeer te prijzen. Als wij dat weten, dat wij "gelovende zijn naar de inwerking der sterkte van Zijn vermogen, zo zullen wij wel de volheid der macht der Waarheid, waarop wij vertrouwen, in God zoeken, en in het gebed tot Hem ons wenden om zijn genadige inwerking ten aanzien van alle dingen. Zolang de mens nog meent, dat geloven zijn zaak is, dat hij het geloof in zijne hand heeft, dan zal hij nooit bij het geloof volharden. Wie echter licht heeft, die staat deswege, hoewel in zichzelf een zwak riet, door elke wind bewogen, nochtans zo rotsvast, omdat hij het geloof niet zoekt bij zichzelf, maar omdat hij van zichzelf af en op God ziet, en het erkent, dat wat hij gelooft, hij naar de inwerking der sterkte van het vermogen Gods gelooft; want dit vermag God alleen, ons, die ons volstrekt niet op het onzichtbare kunnen verlaten, in zijn sterkte te bewaren, met een rustig gemoed, zodat wij dood, duivel en wereld voor waterbellen en stropoppen aanzien. Dit vermogen Gods heeft een buitengewone sterkte, om op ons in te werken, zodat wij met het hart gezonken zijn op Zijn woord en op Zijn genade drijven, en dat wij staan in God, vast en onbeweeglijk, en wij kalm én duivel én wereld, die van ons vergen, dat wij de genade en Gods gebod laten varen, op de vlucht slaan niet met onze kracht, niet met ons geloof, maar met het Woord, en in allen nood ons vastgeklemd houden aan God. God, de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid is het, Die alleen vermag, ons licht te geven, zodat wij weten en begrijpen, dat de uitnemende grootte van Zijn macht tot ons van die aard is, dat geen andere macht en kracht in de hemel, op de aarde en in de hel iets daartegen vermag. Wie zijn eigen zwakheid in alle opzichten kent, zal met de Apostel voor de Gemeente en voor zichzelf ook daarom smeken, dat hij licht ontvange, om te weten, hoe hij door de inwerking der sterkte van het vermogen Gods gelooft, en hoe hij daarin onweerstaanbaar en onoverwinlijk is.

IV.

Gaan wij nu na, op welke grond de Apostel alles van God verwacht voor de Gemeente.

Wij geloven, schrijft de Apostel, naar de inwerking Gods, welke God ingewerkt heeft in Christus, toen Hij Hem uit doden opgewekt en gezet heeft aan zijn Rechterhand in de hemel boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij en boven allen naam, die genaamd wordt niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomst, en heeft alle dingen aan zijn voeten onderworpen. Omdat God Christus, Zijn Gezalfde, uit doden opgewekt heeft, zijn dood en duivel machteloos geworden; sedert kan de vorst van deze wereld met al zijn trawanten niets meer uitrichten. Elke aanklacht, elke beschuldiging heeft haar kracht verloren voor Gods rechterstoel. Hoewel de gehele hel tegen de gelovigen is, en ofschoon zij voortdurend allerlei plannen beraamt, Gods uitverkorenen te doen vallen, zo kan het haar nochtans niet gelukken. De gerechtigheid moet blijven, de Waarheid Gods bestaan, Zijn woord laat Zich niet onderdrukken. Het geloof gelooft en volhardt niet meer te vergeefs. De hoop kan niet meer worden beschaamd. De arbeid der ziel kan niet meer vergeefs zijn. De gebeden zijn alle verhoord, de tranen alle geteld en door God bewaard in zijn fles, en de inwerking Gods, waardoor wij geloven, maakt het, dat het geloof de wereld overwonnen heeft. Christus is niet vergeefs uit de dood opgewekt: Hij leeft, Hij leeft, van Zijn Gemeente ten goede. Christus is niet vergeefs gezet aan de Rechterhand des Vaders: Hij heerst, Hij heerst aldaar als Koning, van Zijn Gemeente ten goede. Niet vergeefs zijn alle dingen aan Zijn voeten onderworpen, maar alles is deswege aan zijn voeten onderworpen, opdat aan Zijn Gemeente niets meer schade mocht berokkenen. Christus is, wat Hij is, niet slechts heden, maar in alle eeuwigheid. Daarom zal Hij niet slechts heden voor ons optreden, maar ook in die tijd en in die ure, waar wij met grote zorg tegen opzien. Daarom kunnen wij van onze zaligheid geheel en volkomen verzekerd zijn; wij kunnen er volkomen van verzekerd zijn, dat er niets zal kunnen wezen, dat ons van de liefde van God in Christus Jezus scheiden kan. Op deze grond, die zo goed bevestigd ligt in het bloed des eeuwige verbonds, in het leven, in de heerschappij van Jezus Christus over dood, duivel, zonde en wereld, ziet de Apostel, en op

grond daarvan bidt hij voor de Gemeente tot God, en moeten ook wij met alle gebeden aanhouden voor onszelf en voor anderen. Christus staat in de heerlijkheid des Vaders niet voor Zich alleen. Hij staat daar als het Hoofd van Zijn Gemeente. Als leden van dit Hoofd hebben wij uit Hem, evenals in Hem, leven, kracht, geloof, genade, hoop, heerlijkheid. Van Hem, het Hoofd, stroomt het neerwaarts op Zijn leden. In Hem, het Hoofd, ligt van Godswege een macht tegen de vijanden van onze zaligheid, welke rust op Zijn recht, omdat Hij de overwinning over hen behaald heeft. In Hem, de Gezalfde, is van Godswege een inwerking tot ons, dat is, tot in ons binnenste, die ons waarlijk boven dood en verderving verheft, een inwerking, machtiger dan elke inwerking, die van de wereld, van buiten af of uit ons eigen hart op ons aandringt.

Waarom gaat het? Daarom, mijn Geliefden, dat wij licht hebben en openbaring, om te weten: In de Gezalfde ligt de gehele macht der heerlijkheid, welke voor ons is weggelegd; in de Gezalfde ligt zij van Godswege. Laat ons vooral maar blijven bij de erkenning, dat wij mensen, dat wij zondaren zijn; ja, bij de erkenning, dat wij, dag aan dag, aan alle gevaar blootstaan; ook bij de erkenning, dat met onze macht niets gedaan is; en voorts bij de erkenning: het geheel van onze zaligheid, het is uit God in Christus Jezus! En dan het gebed in de naam van Jezus om genade, om licht, om ontferming; het gebed: "Heere, doe u het!" En zo zullen wij dan liefelijk vertroost zijn in het rustige bewustzijn: De God en Vader van onze Heere Jezus Christus heeft het mij gegeven, dat ik weet, waar ik aan toe ben. Ik ken Hem; daarom ken ik geen schepsel meer. Hoop is er, en o, welk een hoop! Ik zal God hebben, de volzalige God, eeuwig, eeuwig in mijn bezit. Terwijl ik nog in dit jammerdal ben, omgordt Hij mij, zwakken mens, in Christus met allerlei kracht en macht. Zonde, dood, duivel en hel mogen zich alle rondom mij legeren; Hij, Die gezeten is aan de Rechterhand des Vaders, is sterker dan de dood, Hij zal wel het recht behouden tegenover de duivel, en Hij heeft in Zijn kleinste Vinger meer macht, dan alle geweldigen tezamen, die mij hier niet als een vorst Gods willen erkennen en die ook voor de troon in de hemel mij zouden willen aanklagen. *De Zoon eert de Vader, en de Vader de Zoon.* AMEN

Deze leerrede werd uitgesproken te Elberfeld op 3 Oktober 1847 's voormiddags.